



Opolska katedra na przestrzeni wieków

Dla Mieszkańca

Historia opolskiej katedry jest nierozdzielnie związana z historią Opola i Śląska. Kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego należy do najstarszych śląskich kościołów. Co ciekawe, jego metryka jest starsza od przeprowadzonej w XIII wieku lokacji miasta Opola. Pierwszy kościół stanął tu prawdopodobnie już za czasów Bolesława Chrobrego. Według legendy w 1002 roku w rejonie placu targowego mieszczącego się na prawym brzegu Odry stanął drewniany kościół. Ranga świątyni została wzmocniona w 1024 roku, kiedy to biskup Klemens obdarował świątynię relikwią Krzyża Świętego (najstarsza na Śląsku), otrzymaną od św. Emeryka, który był synem króla węgierskiego Stefana.



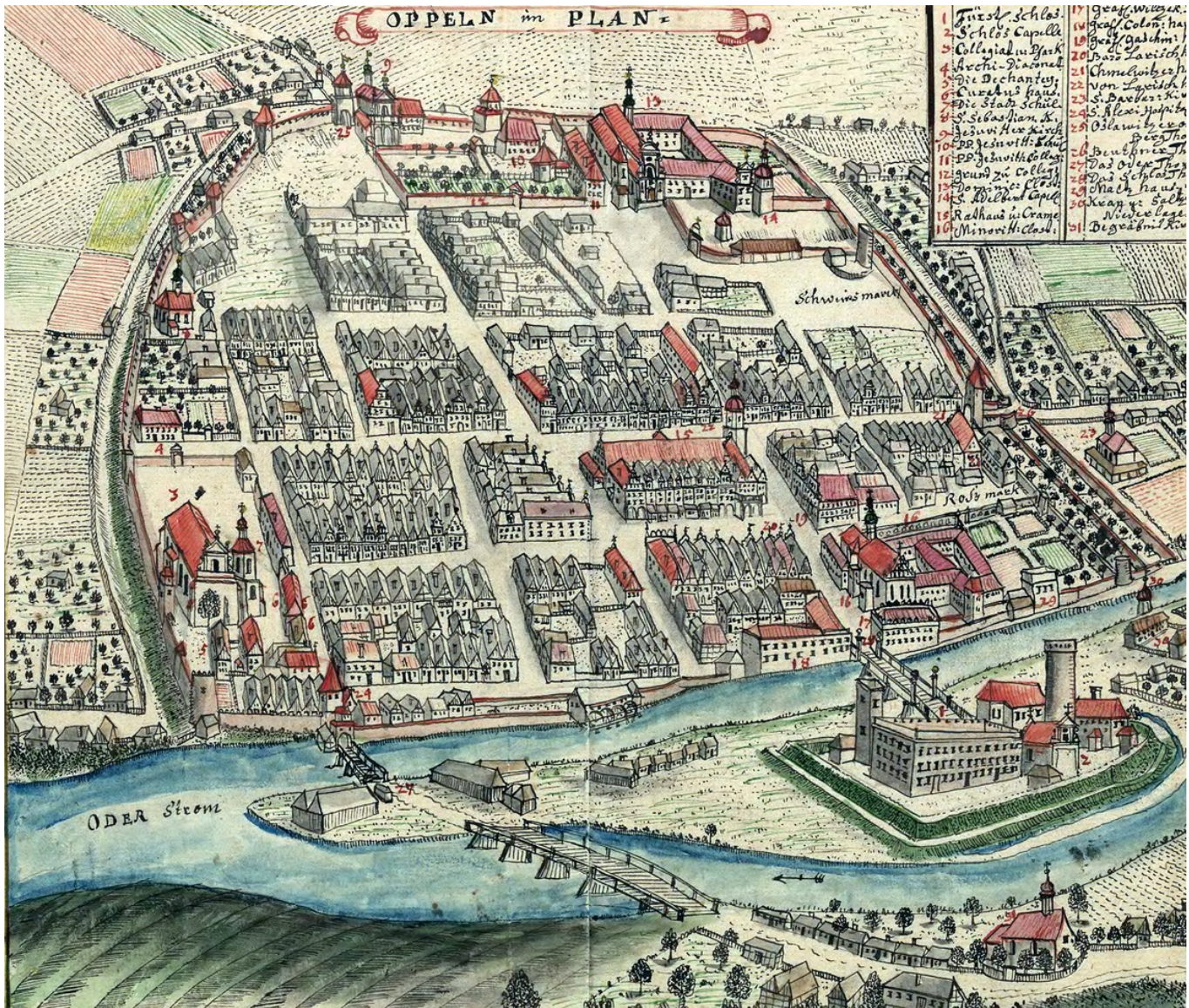
Grafika z archiwum Muzeum Śląska Opolskiego

W latach 1232-1239 kościół pw. Świętego Krzyża podniesiono do rangi kolegiaty. W XIII wieku nastąpiła duża zmiana w wizerunku świątyni. W latach 1254-1295 w miejsce drewnianego kościoła wzniesiono nową, marmurową bazylikę z jedną wieżą. Budowa odbyła się przy wsparciu opolskiego księcia Bolka I. Jednak pożary w latach 1415 i 1446 roku zmusiły do kolejnych zmian świątyni. Odbudowa i generalna przebudowa świątyni nastąpiła dopiero w 1520 roku, do czego przyczynił się mecenat ostatniego opolskiego Piasta, Jana Dobrego. Powstała imponujących rozmiarów gotycka świątynia halowa, zakończona od wschodu trzema apsydami z jednolitym dachem siodłowym. Zapewne z tego okresu pochodzi kamienna gotycka chrzcielnica, której czarę zdobią dwa herby - Opola i opolskich Piastów.



Fot. A. Parkitna

Wiek XVII stanowił czarną kartę w dziejach Opola i kościoła pw. Świętego Krzyża. Pożary, epidemie i konflikty w Czechach odbiły się na kondycji ekonomicznej miasta i jego mieszkańców. Miasto i kościół paliły się kolejno w 1618, 1622, 1647 i 1684 roku.



Panorama Opola z XVIII wieku

Wiek XVIII spowodował duże zmiany w wyposażeniu kolegiaty. W 1702 roku na kościelnej wieży został zawieszony duży dzwon zwany „Wojciechem”. W 1711 roku w kaplicy pw. św. Jadwigi zawieszono obraz przedstawiający drzewo genealogiczne Piastów opolskich autorstwa śląskiego malarza Johanna C. Lischki. W 1813 roku

ważnym wydarzeniem stało się przeniesienie do katedry z kościoła „na górze” obrazu Matki Boskiej Piekarskiej (Opolskiej).



Drzewo Genealogiczne Piastów Opolskich ok. 1700 r. Katedra Świętego Krzyża w Opolu,
Fot. K. Adamus

Kolejna renowacja świątyni, która była bardzo dużym przedsięwzięciem, nastąpiła w 1885 roku. W nawie głównej kościoła wzdłuż filarów ustawiono nowe, neogotyckie ołtarze, a na chórze muzycznym zamontowano nowe organy. W 1899 roku zbudowano dwie strzeliste, neogotyckie wieże, które odmieniły wizerunek kościoła. Dziś trudno sobie wyobrazić katedrę bez nich. W 1978 roku kościół zyskał nowe zadaszania z blachy miedzianej, a rok 1997 przyniósł opolskiej katedrze nowe drzwi z brązu zaprojektowane i wykonane przez opolskiego artystę Adolfa Panitza. Katedra Opolska jest obecnie systematycznie poddawana renowacji, co podnosi jej walory architektoniczne i atrakcyjność w oczach mieszkańców i turystów.





fot. P. Uchorczak

Materiał powstał na podstawie książki „Historia zapisana w murach”, Opole 2020.
Zdjęcia: Muzeum Śląska Opolskiego







????????? ????

Wydział Promocji

ul. Szpitalna 3b-5-7

45-010 Opole

bp [at] um.opole.pl

www.opole.pl

?????

???

miejsca

historia Opola

katedra opolska

Historia zapisana w murach

fotografia